

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 479/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniam Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4T/36/2018 z 9. mája 2023 a Krajského súdu v Bratislave sp. zn. E 9500801123 zo 17. augusta 2023, sp. zn. E 9500801023 z 13. októbra 2023, sp. zn. E 9500801123 z 26. januára 2024 a sp. zn. E 9500801023 z 31. januára 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. marca 2024 domáhajú vyslovenia porušenia čl. 16 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 3 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4T/36/2018 z 9. mája 2023 a krajského súdu sp. zn. E 9500801123 zo 17. augusta 2023, sp. zn. E 9500801023 z 13. októbra 2023, sp. zn. E 9500801123 z 26. januára 2024 a sp. zn. E 9500801023 z 31. januára 2024. Takisto žiadajú o priznanie „náhrady majetkovej ujmy“ 500 eur každému z nich, priznanie finančného zadosťučinenia 5 000 eur každému z nich a tiež o ustanovenie právneho zástupcu pre účely ich zastupovania v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v dôsledku právoplatného odsúdenia sťažovateľov rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4T/36/2018 z 25. septembra 2020 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3To/3/2021 zo 7. júla 2021 boli sťažovatelia uzneseniami Špecializovaného trestného súdu, obe sp. zn. BB-4T/36/2018 z 9. mája 2023 (ďalej len „uznesenia o trovách trestného konania“), zaviazaní k povinnosti nahradiť trovy trestného konania určené paušálnou sumou 320 eur. Keďže sťažovatelia určenú povinnosť nespĺnili, krajský súd uzneseniami sp. zn. E 9500801123 zo 17. augusta 2023 a sp. zn. E 9500801023 z 13. októbra 2023 (ďalej len „uznesenia o výkone rozhodnutia“) nariadil výkon rozhodnutia zrážkami z pracovnej odmeny sťažovateľov umiestnených v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody. Sťažnosti sťažovateľov uplatnené proti uvedeným rozhodnutiam krajského súdu boli zamietnuté jeho uzneseniami sp. zn. E 9500801123 z 26. januára 2024 a sp. zn. E 9500801023 z 31. januára 2024 (ďalej len „uznesenia o sťažnostiach“).

II.

Argumentácia sťažovateľov

3. V ústavnej sťažnosti sťažovatelia namietajú, že boli zaviazaní k povinnosti na úhradu trov trestného konania i napriek tomu, že z objektívnych dôvodov nemali absolútne žiaden príjem, keďže od nástupu do výkonu trestu odňatia slobody až do jeho skončenia neboli nikdy pracovne zaradení. Podľa sťažovateľov konajúce súdy tieto skutočnosti nezohľadnili a vôbec nepreskúmali majetkové pomery a možnosti sťažovateľov. Uloženú povinnosť na úhradu trov trestného konania preto vnímajú ako „*neprimeranú záťaž*“ a tiež ako nespravodlivú sankciu, ktorá im priniesla „*pocity utrpenia, podriadenosti, úplnej závislosti, bezmocnosti, menejcennosti a poníženia*“. V rozhodnutiach konajúcich súdov tak vidia porušenie všetkých svojich označených práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K formulovaným námietkam porušenia označených práv uznesením Špecializovaného trestného súdu:

4. V predmetnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia ústavný súd poukazuje na § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu,

ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

5. Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03, II. ÚS 2/2015).

6. Uznesenia o trovách konania boli sťažovateľom doručené, tak ako to sami uviedli na zaslaných listinných origináloch týchto rozhodnutí, 12. mája 2023 ([REDACTED]) a 10. mája 2023 ([REDACTED]). Ústavná sťažnosť sťažovateľov bola ústavnému súdu doručená 15. marca 2024, teda po vyše desiatich mesiacoch od doručenia označených rozhodnutí.

7. Ústavný súd sa na tomto mieste musel vysporiadať s relevantnou otázkou, či ústavná sťažnosť smerujúca proti napadnutým uzneseniam o trovách trestného konania Špecializovaného trestného súdu nie je podaná oneskorene.

8. Sťažovatelia síce napadli uznesenia o trovách trestného konania Špecializovaného trestného súdu, ako sami uvádzajú, opravnými prostriedkami, tieto však boli zamietnuté podľa § 193 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, pretože sťažnosť proti uzneseniam o trovách trestného konania Špecializovaného trestného súdu nebola prípustná. Z uvedeného vyplýva, že sťažovatelia mohli a mali vedieť (boli o tom dokonca aj poučení v samotných uzneseniach o trovách trestného konania Špecializovaného trestného súdu), že sťažnosť proti predmetným rozhodnutiam nie je prípustná. Boli teda oprávnení (bez toho, aby museli vyčerpať sťažnosť) podať priamo voči uzneseniam o trovách trestného konania Špecializovaného trestného súdu ústavnú sťažnosť ústavnému súdu v lehote predpokladanej § 124 zákona o ústavnom súde.

9. Sumarizujúc uvedené čiastkové závery, ústavný súd uzatvára, že ústavná sťažnosť sťažovateľov v časti smerujúcej proti uzneseniam o trovách trestného konania Špecializovaného trestného súdu je nutné považovať za podanú oneskorene, keďže ústavná sťažnosť nebola podaná v lehote určenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

III.2. K formulovaným námietkam porušenia označených práv uzneseniami krajského súdu o výkone rozhodnutia:

10. Pokiaľ ide o časť ústavnej sťažnosti smerujúcej proti namietaným uzneseniam o výkone rozhodnutia krajského súdu, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku konkrétnemu namietanému rozhodnutiu alebo postupu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov, resp. iných orgánov verejnej moci (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019). Vychádzajúc z tejto judikatúry vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa namietaných uznesení o výkone rozhodnutia krajského súdu, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovatelia disponovali možnosťou žiadať

o preskúmanie uvedených rozhodnutí prostredníctvom sťažnosti, ktorú (možnosť) aj využili, pričom ochranu všetkým ich označeným právam bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť krajský súd, ktorému patrilo rozhodovanie o uplatnených sťažnostiach. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľov smerujúce proti namietaným uzneseniam o výkone rozhodnutia krajského súdu. Preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.3. K formulovaným námietkam porušenia označených práv uzneseniami krajského súdu o sťažnostiach proti výkonu rozhodnutia:

11. Sťažovatelia porušenie všetkých svojich označených práv opierajú o argumentáciu, v ktorej v podstate namietajú arbitrárnosť rozhodnutia o uložení povinnosti uhradiť trovy trestného konania, keď konajúci Špecializovaný trestný súd podľa vyjadrenia sťažovateľov ich touto povinnosťou zaviazal bez toho, aby objektívne preskúmal ich príjmové a majetkové pomery, teda ich reálnu schopnosť trovy konania uhradiť.

12. Ústavný súd poukazuje na to, že určenie povinnosti na úhradu trov trestného konania podľa § 555 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku bolo predmetom rozhodovania v konaní pred Špecializovaným trestným súdom, ktorý o nej rozhodol uzneseniami o trovách konania. V konaní pred krajským súdom tak v prvom stupni, ako aj v sťažnostnom stupni sa nerozhodovalo o určení označenej povinnosti. Predmetom rozhodovania pred krajským súdom bolo preskúmanie spôsobilosti predloženého exekučného titulu, teda splnenie formálnych a materiálnych predpokladov exekučného konania. Inými slovami, arbitrárnosť určenia povinnosti náhrady trov trestného konania bolo potrebné napádať prostredníctvom ústavnej sťažnosti proti uzneseniam o trovách trestného konania Špecializovaného trestného súdu.

13. Vzhľadom na uvedené pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi obsahom argumentačných námietok sťažovateľov prezentovaných v ústavnej sťažnosti a obsahom uznesení o sťažnostiach krajského súdu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov v časti smerujúcej proti uzneseniam o sťažnostiach krajského súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

14. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiadava, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

15. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľov nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti

a výsledku jej posúdenia ústavným súdom je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľov o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel.

16. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu